

Monumentnummer*: 520578

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 februari 2002
Kadaster deel/nr 82766/138

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heeswijk-Dinther Bernheze Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Heeswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heeswijk-Dinther E 2083

Omschrijving**

Inleiding.

WINKEL/WOONHUIS met aangebouwd bedrijfsgedeelte (smederij) en een smeedijzeren TRAVALJE uit 1920. Het winkel/woonhuis is in circa 1890 opgetrokken in Ambachtelijk-Traditionele vormen en is gelegen aan de zuidwesthoek van het kruispunt met de Pater van den Elsenstraat. Het feitelijke bedrijfsgebouwtje van de smederij is in 1935 in opdracht van mevr. C.L.H. van Oorschot door de Berlicumse architect H. Tibosch gebouwd. Hiervoor werd een naast het huidige bedrijfsgedeelte liggende voorganger afgebroken. Aan de achterzijde bevindt zich een eenlaags woongedeelte uit omstreeks 1965. Dit gedeelte valt buiten de van rijkswege geldende bescherming. Bijzonder aan de smederij is dat op deze locatie al zeker 250 jaar het smidsbedrijf wordt uitgeoefend en dat de inventaris van het bedrijfsgedeelte nagenoeg compleet origineel is.

Omschrijving.

L-vormig complex bestaande uit de twee haaks op elkaar geplaatste, onderling verbonden, bouwlichamen van het winkel/woonhuis en het bedrijfsgedeelte. Vrijstaand hiervan bevindt zich aan de noordzijde een ijzeren travalje. Het éénlaags winkel/woonhuis is gebouwd op een rechthoekige grondslag, heeft gevels in schoon metselwerk van een machinale baksteen, gemetseld in kruisverband. Het pand heeft een onbeschoten zadeldak, gedekt met Hollandse pannen. De nokrichting is evenwijdig aan de straat. Het dak heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een centraal geplaatste gemetselde schoorsteen en een (zinken) goot. De omlopende plint van het pand is gecementeerd. Aan de zuidzijde bevindt zich het woongedeelte met in de voorgevel een licht getoogde opgeklampte deur met bovenlicht. Deze wordt geflankeerd door twee licht getoogde vensters met zesruits schuiframen. Hierboven bevinden zich de gietijzeren sierankers van de balklaag. Aan de noordzijde bevindt zich het winkelgedeelte met in de voorgevel een groot, met een segmentboog overtoogd, etalagevenster waarvan het benedengedeelte in drieën gedeeld is. De vorm hiervan is nog die van de oorspronkelijke deeldeur en verwijst de boerderijfunctie die het pand ooit heeft gehad. Hiernaast is een (gewijzigde) deur met bovenlicht geplaatst. Beide topgevels worden beëindigd met een gemetselde ezelsrug en hebben smeedijzeren sierankers voor de nokgordingen. De indeling in het woongedeelte is nog oorspronkelijk met een centrale gang. Het éénlaags bedrijfsgedeelte is gebouwd op een rechthoekige grondslag, heeft gevels in schoon metselwerk van een machinale baksteen, gemetseld in kruisverband. Het heeft een zadeldak gedekt met kruispannen en de nok haaks op de Abdijstraat. De voorgevel heeft een grote, recht gesloten, inrijpoort met een dubbele opgehangen deur op rails met in elke deur een zesruits raam met roedenverdeling. Centraal hierboven is een met een segmentboog getoogd venster aangebracht met een vijftienruits ijzeren roedenraam. In de noordgevel bevinden zich enkele met een segmentboog getoogde vensters met zes- en negenruits ijzeren roedenramen.

De zolderverdieping dient voor opslag. De smidse heeft een betonnen vloer met de stookplaats aan de zuidzijde. De inventaris is vrijwel geheel intact gebleven. Losstaand van het woon- en bedrijfsgedeelte bevindt zich aan de noordzijde een gaaf bewaarde smeedijzeren travalje met grotendeels geklonken verbindingen. Deze is omstreeks 1920 vervaardigd en is geornamenteerd met ijzeren siermotieven (bloemen/toten). Het geheel is blauw geverfd.

Waardering.

Het winkel/woonhuis met smederij, interieur en travalje is van algemeen belang vanwege de zeer hoge cultuurhistorische waarden die het geheel bezit als een voorbeeld van het bouwtype van de plattelandssmederij met aangebouwd winkel/woonhuis. Met name het smederijgedeelte heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere samenhang tussen exterieur, interieur en inventaris. De travalje is van belang vanwege het materiaalgebruik.

Het geheel is gaaf bewaard gebleven en bezit als zodanig een hoge zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Winkel (G2)